

**คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18 จังหวัดระยอง**

**THE PROFESSIONAL CHARACTERISTICS ADMINISTRATOR AFFECTING TEACHER'S
CORE COMPETENCY IN SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 18, RAYONG PROVINCE**

กิตติพิชญ์ มั่งสุข

Kittipich Mungsook

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Educational Administration, Rajabhat Rajanagarindra University

Received: May 1, 2020 / Revised: August 17, 2020 / Accepted: August 20, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง 2) ศึกษาสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง และ 4) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2562 จำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ด้านภาวะผู้นำและด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ 2) ระดับสมรรถนะหลักของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู รองลงมาคือด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ตามลำดับ 3) คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับสมรรถนะหลักของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพจำนวน 5 ด้าน คือ ด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านภาวะผู้นำ และด้านความคิดสร้างสรรค์ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้บริหาร ผู้บริหารมืออาชีพ สมรรถนะหลักของครู

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the level of the professional characteristics of administrators under the Secondary Education Service Area Office 18 in Rayong province; (2) to study the level of the main competencies of teachers in schools under the Secondary Education Service Area Office 18 in Rayong province; (3) to study the relationship between the professional characteristics of administrators and the main competencies of teachers in schools under the Secondary Education Service Area Office 18 in Rayong province; and (4) to study the professional characteristics of administrators that affect the main competencies of teachers in schools under the Secondary Education Service Area Office 18 in Rayong province. The research sample consisted of 278 administrators and teachers in schools under the Secondary Education Service Area Office 18 in Rayong province during the academic year 2019. The employed data collecting instrument was a questionnaire. Statistics employed for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and multiple regression analysis. The research results were as follows: (1) both the overall and each aspect of professional characteristics of administrators were rated at the high level; specific aspects of professional characteristics could be ranked from top to bottom as follows: the creativity aspect, the human relationship aspect, the vision aspect, the use of technology and digital aspect, the leadership aspect, and the personality aspect, respectively; (2) the overall main competency of teachers was rated at the high level; their specific competencies could be ranked from top to bottom as follows: the morality and professional code of ethics competency, the self-development competency, the teamwork competency, the good service competency, and the service-oriented work performance competency, respectively; (3) The relationship between professional characteristics of administrators and main competencies of teachers in school were positive and significant at the .05 level; and (4) five specific aspects of professional characteristics of administrators, namely, the use of technology and digital aspect, the personality aspect, the vision aspect, the leadership aspect, and the creativity aspect were found to affect main competencies of teachers in schools under the Secondary Education Service Area Office 18 in Rayong province at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Characteristics of Administrator, Professional Administrator, Teacher's Main Competency

บทนำ

ในปัจจุบันสภาวะการณ์สังคมโลกทั้งภายในและภายนอกประเทศก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงรอบด้านอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร ไม่ว่าจะเป็นในภาคของอุตสาหกรรม ภาคการบริการ หรือในภาคการศึกษา ทุกคนต่างต้องปรับตัวและพัฒนาตนเองให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก จะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 ถือเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศ หลักการสำคัญคือ ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนามุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย โดยเฉพาะการพัฒนาคนให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 (Office of the Permanent Secretary for Education, 2016)

การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาช่วยพัฒนาคนอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 (Office of the National Economic and Social Development Board, 2016)

ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และเป็นพลเมืองที่ดีในสังคม แต่เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้รูปแบบการเรียนรู้ และการแสวงหาความรู้กำลังปรับเปลี่ยนไปจากระบบการเรียนรู้แบบเดิมที่มีครูเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้เพียงอย่างเดียว ก้าวไปสู่รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น จึงถือว่าเป็นสิ่งท้าทายอย่างยิ่งสำหรับครูในการจัดการองค์ความรู้ให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนสามารถเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ได้ทั้งใน

ปัจจุบันและอนาคต ครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานในวิชาชีพได้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ (Dechagupt & Khaengkhan, 2008) สมรรถนะหลักของครูจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู และยังสะท้อนถึงความสามารถในตัวครูถือว่าเป็นปัจจัยส่งผลให้ประสบความสำเร็จในปฏิบัติงาน และเป็นผู้ที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการและเหตุผล พร้อมทั้งประสบการณ์ที่หลากหลาย และวิชาที่มีอยู่ในตัวเอง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในงานที่ตนรับผิดชอบจึงจะกล่าวได้ว่าบุคคลนั้นมีสมรรถนะวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้มีบทบัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสม โดยให้สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้นพื้นฐานกำหนดสมรรถนะวิชาชีพครูที่จะใช้ในการประเมินการปฏิบัติงานของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาคือ สมรรถนะหลัก ซึ่งเป็นสมรรถนะร่วมที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนควรมี (Phuwanarotnurak, 2009)

ผู้ที่มีบทบาทและอิทธิพลเหนือครู คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษานอกจากเป็นผู้บังคับบัญชาของครูแล้ว ผู้บริหารยังเป็นผู้ที่มีอิทธิพลทุกด้านของการจัดการศึกษาในสถานศึกษา อีกทั้งเป็นผู้นำความเป็นเลิศมาสู่สถานศึกษาและนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพการศึกษาผู้บริหารยุคใหม่ที่เรียกว่าผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถจึงจะสามารถทำให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพการศึกษาผู้บริหารยุคใหม่ที่เรียกว่าผู้บริหารมืออาชีพจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถจึงจะสามารถทำให้การปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จ (Kaewdeang, 2010)

ผู้บริหารมืออาชีพจึงต้องเตรียมตนเองให้มีคุณลักษณะและขีดความสามารถที่เหมาะสม ได้แก่ วิสัยทัศน์ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทุกรอบด้านอย่างรวดเร็ว มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงาน บุคลากรและสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนร่วมคิดร่วมทำ กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม เป็นผู้ให้คำปรึกษาและสามารถให้คำแนะนำกับบุคลากรในสถานศึกษาได้ รวมทั้งสามารถร่วมงานกับบุคลากรในและนอกสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จ (ChimKaew, 2009)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ผลการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม และเสริมสร้างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู อีกทั้งเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจถึงการสร้างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ และนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเข้าใจถึงสภาพการปฏิบัติงานจริง ปัญหา และข้อเสนอแนะในการสร้างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครู และกระตุ้นผู้เกี่ยวข้องได้นำแนวทางการสร้างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนาสมรรถนะหลักของครูให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Promsri, 2008)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง

2. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง

4. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง

ทบทวนวรรณกรรม

คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ผู้วิจัยศึกษาประกอบด้วย คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านภาวะผู้นำด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล

1. ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้บริหารควรมองอนาคตในระยะยาวและพิจารณาภาพรวมขององค์กรเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นๆ แล้วกำหนดเป็นวิสัยทัศน์แบบวงกว้างนำมาปรึกษาร่วมกับบุคลากรเพื่อกระจายวิสัยทัศน์ร่วมกับบุคลากร วิสัยทัศน์ที่ดีจะต้องเป็นสิ่งแปลกใหม่ท้าทายน่าตื่นเต้นและสามารถจูงใจให้บุคลากรร่วมกันทำงานไปสู่เป้าหมาย รวมทั้งสามารถปฏิบัติได้น่าเชื่อถือที่สำคัญสามารถสร้างความพึงพอใจแก่บุคลากร (Promsri, 2008)

2. ด้านความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดพลิกแพลง แก้ปัญหาต่างๆ ให้คล่องได้ด้วยดี มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดอิสระไม่ชอบตามอย่างใคร ตื่นตัวตลอดเวลา มีความสามารถในการใช้สมาธิ พินิจพิเคราะห์ความคิดอย่างถี่ถ้วน ชอบเปิดรับประสบการณ์ใหม่ๆ ชอบแสดงออกมากกว่าเก็บไว้ มองการณ์ไกลและมีความสามารถในการคิดหลายแง่หลายมุม (Keidprakob, 2009)

3. ด้านภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการและ

สถานการณ์ที่บุคคลหนึ่งได้เป็นที่ยอมรับให้เป็นผู้นำในกลุ่ม และมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มบุคคลนั้น สมาชิกในกลุ่มเชื่อว่ามีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่กลุ่มเผชิญอยู่ได้โดยอาศัยอำนาจหน้าที่หรือการกระทำของผู้นำในการชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย (Anannavi, 2009)

4. บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะผู้บริหารที่แสดงออกถึงพฤติกรรมรวมของบุคคล ซึ่งเป็นเอกลักษณ์หรือมีลักษณะเฉพาะคนๆ หนึ่ง ประกอบด้วย บุคลิกภาพภายในจะแสดงออกทางด้านความคิด ความรู้สึก ความสนใจ สติปัญญา และบุคลิกภาพภายนอก จะแสดงออกทางด้านรูปร่าง ทรวดทรง การแต่งกาย อากัปกริยา ท่าทาง การวางตัว นิสัย ความสามารถ รสนิยม (Chaisena, 2014)

5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ในทางสังคมของมนุษย์ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจดีต่อกัน (The Royal Institute Dictionary, 2013)

6. ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล หมายถึง เทคโนโลยีต่างๆ ที่นำมาใช้สำหรับการจัดหาข้อมูล ประมวลผล การจัดเก็บ และการเผยแพร่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารในลักษณะของตัวอักษร ตัวเลข ภาพ และเสียงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และกว้างไกล โดยใช้คอมพิวเตอร์ และโทรคมนาคม (Sihawat, 2010)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดสมรรถนะหลักครูผู้สอน เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินการปฏิบัติงานของครูผู้สอนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมรรถนะหลักประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู

(Office of the Basic Education Commission Ministry of Education, 2010)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

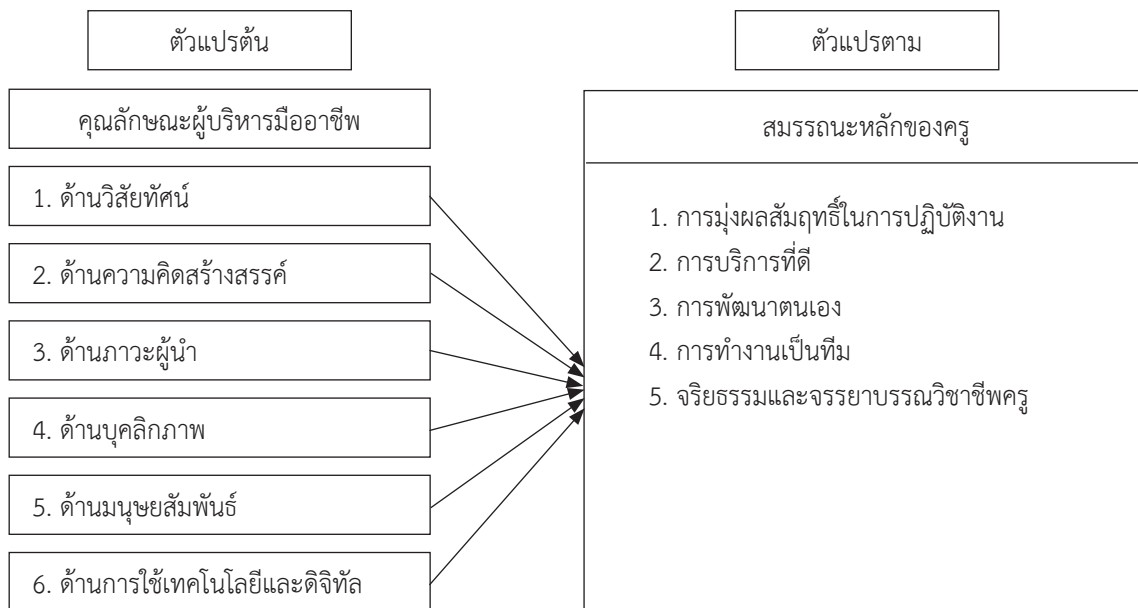
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความมุ่งมั่น ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพ

2. การบริการที่ดี หมายถึง ความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการและการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

3. การพัฒนาตนเอง หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ องค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง

4. การทำงานเป็นทีม หมายถึง การให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นที่ทีมงาน แสดงบทบาทการเป็นผู้นำ หรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อดำรงสัมพันธ์ภาพของสมาชิกตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้สำเร็จ

5. จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างคุณศรัทธาในวิชาชีพครู

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2562 รวมประชากร 962 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2562 รวมกลุ่มตัวอย่าง 278 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดตัวอย่างสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2562 ได้แก่ ขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 9 แห่ง ขนาดใหญ่ จำนวน 6 แห่ง และขนาดกลาง จำนวน 4 แห่ง รวม 19 แห่ง กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ของสถานศึกษาแต่ละขนาด ได้จำนวน 10 แห่ง และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2562 โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน

(Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน

ขั้นที่ 3 เทียบบัญญัติไตรยางศ์ เพื่อกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูของแต่ละโรงเรียนจากจำนวนประชากรของแต่ละโรงเรียน

ขั้นที่ 4 จากขั้นที่ 3 ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครู จำนวน 278 คน หลังจากนั้นใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

เกณฑ์ระดับความสัมพันธ์ที่ใช้ในการวิจัย

ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ค่าสหสัมพันธ์ 0.80 ถึง 1.00 หมายถึงคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะหลักของครู มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าสหสัมพันธ์ 0.60 ถึง 0.79 หมายถึงคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะหลักของครู มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมาก

ค่าสหสัมพันธ์ 0.40 ถึง 0.59 หมายถึงคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะหลักของครู มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าสหสัมพันธ์ 0.20 ถึง 0.39 หมายถึงคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะหลักของครู มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับน้อย

ค่าสหสัมพันธ์ 0.01 ถึง 0.19 หมายถึงคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะหลักของครู มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับน้อยมาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนคือ คุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ และสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในจังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2562

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับระดับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ระดับสมรรถนะหลักของครูใน

โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง

จากวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยใช้เกณฑ์วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

5. วิเคราะห์คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) โดยใช้วิธีคัดเลือกตัวแปรเข้าสมการพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise method) เพื่อหาตัวแปรคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง ได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติตามคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.58$) รองลงมาคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.37$) ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.23$) ด้านการใช้

เทคโนโลยีและดิจิทัล ($\bar{x} = 4.13$) ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{x} = 4.10$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้ายคือ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.09$)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยองพบว่า สมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{x} = 4.27$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{x} = 4.22$) ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 4.21$) ด้านการบริการที่ดี ($\bar{x} = 4.13$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ($\bar{x} = 4.03$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ (X) มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .645 ($r_{xy} = .645$) มีความสัมพันธ์ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพจำนวน 5 ด้าน คือ ด้านเทคโนโลยี และดิจิทัล ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านภาวะผู้นำ และด้านความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X	Y
X_1	1.00							
X_2	.038	1.00						
X_3	.046	.016	1.00					
X_4	.032	.620*	-.001	1.00				
X_5	.104	.296*	.102	.248*	1.00			
X_6	.085	.338*	.041	.342*	.458*	1.00		
X	.370*	.628*	.391*	.605*	.698*	.687*	1.00	
Y	.159*	.449*	.122*	.499*	.330*	.661*	.645*	1.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับสมรรถนะหลักของครู คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ (X) มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน

(Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ ($r_{xy} = .645$) มีความสัมพันธ์ในระดับมาก

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง

ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E. _b	β	t	sig
ค่าคงที่ (constant)	1.241	.211		5.756*	.000
ด้านการใช้เทคโนโลยี (X_6)	.311	0.26	.526	11.908*	.000
ด้านบุคลิกภาพ (X_4)	.189	.041	.246	4.656*	.000
ด้านวิสัยทัศน์ (X_1)	.068	.028	.098	2.400*	.017
ด้านภาวะผู้นำ (X_3)	.055	.024	.094	2.311*	.022
ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2)	.087	.040	.113	2.151*	.032
a = 1.241					
R = .740*, R ² = .548, (S.E. _{est}) = .20793, F = 4.628, p < .05					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล (X_6) ด้านบุคลิกภาพ (X_4) ด้านวิสัยทัศน์ (X_1) ด้านภาวะผู้นำ (X_3) และด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ตามลำดับ สามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าสัมประสิทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R) = .740 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) = .548 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (S.E.est) = .20793 ตัวแปรทั้ง 5 ตัว สามารถทำนายสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ย

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ด้านภาวะผู้นำ และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thongcharat (2007) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามแนวปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามแนวปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านภาวะผู้นำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boonmee (2014) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามทศวรรษของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามทบบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทักษะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความคิดเชิงสร้างสรรค์ และด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง เกิดการเรียนรู้พร้อมทั้งมีประสบการณ์ในการทำงาน อีกทั้งได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงานเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง ร้อยละ 54.80 เข้าใจถึงความสำคัญของคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพมากขึ้น สามารถนำความรู้และเทคนิคมาใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารมืออาชีพต้องวางตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม มุ่งมั่นแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในองค์กรอย่างชาญฉลาด สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกได้ถูกต้องเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดกลยุทธ์การบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล นำความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีและดิจิทัล มาบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

2. ผลการวิจัยสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Luanprasert (2010) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัย

พบว่า สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ด้านการบริการที่ดี ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและได้รับความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะหลักของครูในศตวรรษที่ 21 ส่งผลทำให้ครูตระหนักถึงความสำคัญและสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาสมรรถนะหลักในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยในการปฏิบัติงาน วางแผนการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นและกระตือรือร้น ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ การเข้ารับการอบรมสัมมนาทุกครั้ง ที่มีโอกาสทำให้ได้แนวทางและนำวิธีการใหม่ๆ มาพัฒนางานปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้อย่างเหมาะสม ร่วมวางแผนการทำงานกับเพื่อนครูอยู่เสมอ เปิดใจรับฟังความคิดเห็น และยอมรับข้อติของทีมงาน พร้อมให้เกียรติ ยกย่อง ชมเชย ให้กำลังใจเพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสม ให้ความช่วยเหลือนักเรียนในทุกๆ ด้านอย่างเต็มกำลังความสามารถให้การบริการแก่ผู้ปกครองและบุคคลทั่วไป ด้วยความเต็มใจทุกครั้ง ยึดมั่นในอุดมการณ์ของวิชาชีพ ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ ปฏิบัติตนตามหลักการครองตน ครองคน ครองงาน เสียสละ และอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนพบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกและมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ($r_{xy} = .645$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมากกับสมรรถนะหลักของ

ครูในโรงเรียน ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rattanawichai (2011) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาเมื่ออาชีพในการพัฒนาครูในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการทำงานและการกำหนดกลยุทธ์การบริหารงานในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ อีกทั้งยังได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรและทรัพยากรต่างๆ ที่จะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายรวมถึงการสื่อสารการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่ชัดเจน และการวางตัวของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำให้ครู และบุคลากรสามารถเข้าถึงได้ง่าย ในบางสถานการณ์ยังสามารถแสดงให้เห็นถึงความกล้าคิดกล้าแสดงออกในทางสร้างสรรค์ และการควบคุมวุฒิภาวะทางอารมณ์เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ รวมทั้งการใช้วาจาที่สุภาพต่อผู้ร่วมงานทั้งต่อหน้าและลับหลัง ถ้าคุณลักษณะในด้านต่างๆ เหล่านี้ได้รับการส่งเสริม และพัฒนาให้อยู่ในระดับสูงย่อมส่งผลให้สมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสูงตามไปด้วย

4. ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง พบว่า จากคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ 6 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน 5 ด้าน ตามลำดับ คือ ด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านภาวะผู้นำ และด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมได้ร้อยละ 54.80 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Choompradit (2013) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะ

ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านงานวิชาการ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านภาวะผู้นำ และด้านคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tandatemi (2016) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ด้าน คือ ภาวะผู้นำ ความฉลาด การตัดสินใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง มนุษยสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ความอดทนสูง และคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ได้ชัดเจน มีการวางแผนการทำงานในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีความรอบรู้และเท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น มุ่งมั่นแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ถิ่นนำวิธีการและแนวทางใหม่ๆ มาใช้บริหารงานในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ พร้อมให้ความสำคัญในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล สามารถนำเทคโนโลยีและดิจิทัลสมัยใหม่มาบริหารงาน ติดต่อสื่อสาร รับส่งข้อมูลภายในสถานศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์เพื่อให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยอยู่ตลอดเวลา พร้อมทั้งผู้บริหารมีการส่งเสริมและพัฒนาครู บุคลากรทาง

การศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีและดิจิทัล มีความมุ่งมั่นในการทำงาน กระฉับกระเฉง ว่องไว กล้าคิดกล้าแสดงออกในทาง สร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม พร้อมอุทิศตนทุ่มเทให้กับการทำงานอย่างเต็มความสามารถ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความกล้าในการเผชิญกับปัญหา และกล้ารับผิดชอบ งานด้วยความมั่นใจแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมในการ บริหารงานได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ อีกทั้ง ผู้บริหารเปิดใจและรับฟังความคิดเห็นใหม่ๆ จากครูและ บุคลากรในโรงเรียน และสามารถปรับตัวยอมรับการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในองค์กรอย่างชาญฉลาด

5. ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ที่ไม่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ 6 ด้าน ซึ่งนำมาพยากรณ์สมรรถนะหลักของครูใน โรงเรียน โดยภาพรวมไม่สามารถพยากรณ์ ได้ 1 ด้าน คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_5) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งมีภารกิจมากทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียนทำให้แสดงออกถึงความสัมพันธ์ และการทำงานกับครูและบุคลากรทางการศึกษาแบบ เป็นทางการมากเกินไป และการเป็นผู้บริหารสมัยใหม่ มุ่งเน้นประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการพัฒนา สถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการนำเทคโนโลยี และดิจิทัลมาบริหารงานในสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น ทำให้ การติดต่อสื่อสาร การรับส่งข้อมูลภายในสถานศึกษา และหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ทำให้การทำงานลด การเผชิญหน้าและมีปฏิสัมพันธ์ ต่อกันน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lavalee (2017) ได้กล่าวไว้ว่าการจัดการศึกษาในยุคเทคโนโลยี สารสนเทศ ไร้พรมแดนนั้น เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้า มามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศึกษาอย่างมาก โดย

เฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร มีการนำมาใช้ในการจัดการศึกษาโดยช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมากจึงจำเป็นต้อง ปรับปรุงโครงสร้างระบบเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่

สรุปผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไป น้อย ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ด้าน ภาวะผู้นำ และด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาสมรรถนะหลักของครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง โดยภาพรวมและ รายด้านค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตาม ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านจริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาตนเอง ด้าน การทำงานเป็นทีม ด้านการบริการที่ดี และด้านการ มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพกับสมรรถนะหลักของ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับในระดับมาก โดยมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .645$) อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะผู้บริหาร มืออาชีพส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ 5 ด้าน คือ ด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล (X_6) ด้าน บุคลิกภาพ (X_4) ด้านวิสัยทัศน์ (X_1) ด้านภาวะผู้นำ

(X_3) และด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) สามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง โดยรวมได้ร้อยละ 54.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_5) ไม่สามารถร่วมเป็นตัวแปรพยากรณ์สมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะข้อมูลที่ดีประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ควรยกระดับการพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่ดี มุ่งมั่นในการทำงาน กระฉับกระเฉงว่องไว ปรับตัวเหมาะสมกับทุกสถานการณ์ เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นๆ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ควรมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูในด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน สร้างขวัญและกำลังใจเพื่อให้เกิดความมุ่งมั่นและกระตือรือร้นในการทำงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา และใช้อำนาจตามกฎหมายได้อย่างถูกต้องและเท่าเทียมกัน มีความกล้าในการเผชิญกับปัญหาและกล้ารับผิดชอบเพื่อจูงใจให้ครูปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของครูในโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

References

- Anannavi, P. (2009). *Principles and Concepts in Educational Administration*. Chonburi: Montri Publishing Company. [in Thai]
- Boonmee, A. (2014). *Characteristics of Professional School Administrators According to Teachers' Views*. Basic Education Agency Under the Office of Nonthaburi Educational Service Area 2. The Degree of Master of Education Thesis, Rajabhat Kanchanaburi University
- Chaisena, O. (2014). *The Relationship between the Characteristics of Professional Administrators and Academic Quality as Opinions of School Administrators under the Office of Primary Education District Nong Khai District 1*. The Degree of Master of Education Thesis, Rajabhat Maha Sarakham University. [in Thai]
- ChimKaew, P. (2009). *Professional Development Strategy for School Administrators. under the Office of the Basic Education Commission*. Doctor of Thesis, Chulalongkorn University. [in Thai]

- Choompradit, J. (2013). *Characteristics of School Administrators Affecting Teachers Competencies under Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1*. The Degree of Master of Education Thesis, Khon Kaen University. [in Thai]
- Dechagupt, P. & Khaengkhan, P. (2008). *Teacher Competencies and Guidelines for Teacher Development in Society*. Bangkok: Office of Educational Affairs Council Ministry of Education. [in Thai]
- Kaewdeang, R. (2010). *Thai Education Revolution*. Bangkok: Phim Dee. [in Thai]
- Keidprakob, C. (2009). *A Study of the Relationship between the Characteristics of Professional Managers and Academic Quality According to the Opinions of the School Administrators under the Educational Service Area Office Angthong*. The Degree of Master of Education Thesis, Rajabhat Phra Nakhon Si Ayutthaya University. [in Thai]
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lavalee, B. (2017). The Role of School Administrators in the Borderless Era. Mahamakut University, *The Journal of Mahamakut University*, 60(6), 2-9. [in Thai]
- Luanprasert, Y. (2010). *Primary Competencies in the Operation of Educational Personnel under Office of Songkhla Educational Service Area 3*. The Master of Education Thesis Education Program for Human Resources Development, Thaksin University. [in Thai]
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In Reading in Fishbein, M. (Eds.), *Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.
- Office of the Basic Education Commission Ministry of Education. (2010). *Assessment Guide Teacher Competency, Office of the Basic Education Commission*. Bangkok: Ministry of Education. [in Thai]
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2016). *The 12th National Economic and Social Development Plan 2017-2021*. Bangkok: The Prime Minister's Office All Rights Reserved. [in Thai]
- Office of the Permanent Secretary for Education. (2016). *Educational Development Plan of the Ministry of Education Issue 12*. Bangkok: Office of the Permanent Secretary for Education. [in Thai]
- Phuwanarotnurak, W. (2009). *Competency of Thai Teachers*. Ramkhamhaeng University. *The Journal of Ramkhamhaeng University*, 26(5), 61-71. [in Thai]
- Promsri, C. (2008). *A Guide to Successful Organizations*. Bangkok: Intellectuals. [in Thai]
- Rattanawichai, S. (2011). *Studied the Subject of The Characteristics of Professional School Administrators in Developing Teachers in Schools Level 3-4, under the Office of Nong Khai Educational Service Area 1*. Master of Education Program in Educational Administration, Maha Sarakham Rajabhat University. [in Thai]

- Sihawat, A. (2010). *A Study of the Use of Information Technology for School Management of Educational Institutions under the Chaiphum Educational Service Area Office 1*. The Degree of Master of Education Thesis, Rajabhat Chaiphum University. [in Thai]
- Tandatemi, P. (2016). *Characteristics of School Administrators Affecting Teacher Performance under the Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office*. Master of Education Thesis Educational Administration Program, Rajabhat Nakhon Pathom University. [in Thai].
- The Royal Institute Dictionary. (2013). *Royal Institute Dictionary*. Bangkok: Royal Institute. [in Thai]
- Thongcharat, A. (2007). *Characteristics of Professional School Administrators in Accordance with Educational Reform in Teachers' Opinions under the Chachoengsao Educational Service Area Office 2*. The Degree of Master of Education Thesis, Rajabhat Rajanagarindra University. [in Thai]

Name and Surname: Kittipich Mungsook

Highest Education: Bachelor of Science Program in Industrial Product Design, Rajabhat Rajanagarindra University; Bachelor of Education Program in Educational Technology and Communications, Sukhothai Thammathirat Open University

Affiliation: Rajabhat Rajanagarindra University

Field of Expertise: Product Design Development, Technology and Communications